

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 67/2008(68))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ «ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΥΠΡΟΥ (Κανάλι Ρ.Ι.Κ. ΕΝΑ)»

Ημερομηνία Απόφασης: 2 Σεπτεμβρίου, 2009

Ενώπιον: κ.κ. Νίκου Παπαϊωάννου, Προέδρου, κ. Ανδρέα Ιωάννου, Αντιπροέδρου, κ. Άντρου Μιχαηλίδη, κ. Μαίρης Κουτσελίνη, κ. Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Μαρίας Δωρίτη και κ. Άλεξ Ευθυβούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα την από μέρους του σταθμού πιθανή παράβαση του **άρθρου 19(5)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ. 300^A (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Το πιο πάνω άρθρο αναφέρει:

19(5) «Το Ίδρυμα διασφαλίζει ότι η δημόσια ραδιοτηλεοπτική υπηρεσία που παρέχει δεν περιλαμβάνει προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές αδικαιολόγητης βίας:

Νοείται ότι το Ίδρυμα δύναται να μεταδίδει τέτοια προγράμματα, αφού προηγουμένως έχει λάβει κατάλληλα μέτρα, περιλαμβανομένης της

ακουστικής προειδοποίησης ή της προβολής του ανάλογου οπτικού συμβόλου καθ' όλη τη διάρκεια τους, της επιλογής κατάλληλου χρόνου για τη μετάδοση τους ή άλλων μέτρων τεχνικής φύσης, ώστε να διασφαλίζει, ότι οι ανήλικοι δε βλέπουν ή ακούουν, κατά κανόνα ή συστηματικά, τις εκπομπές αυτές».

Κατόπιν σχετικής απόφασης η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομ. **8.9.2008** έθεσε ενώπιον του σταθμού τη διερευνώμενη παράβαση για οποιοσδήποτε εξηγήσεις ή/και παραστάσεις, εντός 14 ημερών από τη λήψη της συγκεκριμένης επιστολής και κάλεσε τους εκπροσώπους του σταθμού να δηλώσουν κατά πόσο επιθυμούν να παρευρεθούν κατά την εξέταση της υπόθεσης.

Επιπλέον, στην εν λόγω επιστολή τονίστηκε ότι σε περίπτωση που δεν ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα είναι υποχρεωμένη να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντηση του σταθμού.

Η διερευνώμενη παράβαση που τέθηκε υπόψη του σταθμού εκτίθεται στο πιο κάτω υποστοιχείο:

Στις **30.3.2008**, μεταξύ των ωρών **20:00 – 21:15**, ο σταθμός μετέδωσε ρεπορτάζ στο Κεντρικό Δελτίο ειδήσεων αναφορικά με **το ξυλοδαρμό γυναίκας στην Ινδία**, κατά την διάρκεια του οποίου προβλήθηκαν **σκηνές αδικαιολόγητης βίας, οι οποίες ήτο ενδεχόμενο να βλάψουν σοβαρά την πνευματική και/ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, χωρίς προηγουμένως ο σταθμός να λάβει κατάλληλα μέτρα**, περιλαμβανομένης της ακουστικής προειδοποίησης ή της προβολής ανάλογου οπτικού συμβόλου καθ' όλη τη διάρκειά τους, της επιλογής κατάλληλου χρόνου για τη μετάδοσή τους ή άλλων μέτρων τεχνικής φύσης, ώστε να διασφαλίζει ότι οι ανήλικοι δε βλέπουν ή ακούν, κατά παράβαση του **άρθρου 19(5)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ.300 Α (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του Δελτίου Ειδήσεων μεταδόθηκαν τα εξής:

Παρουσιάστρια: *«Μπορεί οι δεισιδαιμονίες να έχουν περιθωριοποιηθεί στη σύγχρονη εποχή, σε κάποιες χώρες όμως εξακολουθούν να αποτελούν τρόπο ζωής. Γυναίκα στην Ινδία ξυλοκοπήθηκε άγρια διότι θεωρήθηκε μάγισσα. Γλότωσε τα χειρότερα από την Αστυνομία που έφτασε έγκαιρος και την έσωσε».*

Προβάλλεται ρεπορτάζ με τίτλο : «Μεσαίωνας» στην Ινδία.

Δημοσιογράφος: *«Εικόνες βγαλμένες από το Μεσαίωνα σε χωριό της Ανατολικής Ινδίας με θέμα τη γυναίκα που οι κάτοικοι θεώρησαν μάγισσα. Ένας από τους κατοίκους του χωριού δένει σε ένα δέντρο και κτυπά με μανία τη Λαμπαρί Ντεβί. Τριγύρω ο κόσμος τον παροτρύνει όχι να σταματήσει, αλλά να συνεχίσει μα γρονθοκοπά τη γυναίκα. Η Ντεβί θεωρήθηκε μάγισσα από τους κατοίκους, επειδή υποστήριζε ότι μπορούσε με τη δύναμη της πίστης να γιατρέψει μια ψυχοπαθή. Η ασθενής όμως αντί να θεραπευτεί, αποπειράθηκε να αυτοκτονήσει. Ο σύζυγός της θεώρησε υπεύθυνη γι αυτό την Ντεβί, της επιτέθηκε, είπε σε όλο τον κόσμο ότι είναι μάγισσα και μέσα σε λίγα λεπτά εξαγριωμένοι οι κάτοικοι άρχισαν να την κτυπούν. Η άτυχη γυναίκα βασανίστηκε αρκετά ωσότου τελικά φτάσει η Αστυνομία για να τη σώσει. Δεν είναι ωστόσο το μοναδικό περιστατικό. Σε αρκετές αγροτικές κυρίως περιοχές της Ινδίας όπου πολλοί πιστεύουν τη μαύρη μαγεία και άλλοι άνθρωποι που θεωρούνται μάγοι πέφτουν θύματα άγριου ξυλοδαρμού. Συχνά και μέχρι θανάτου».*

Παράλληλα με τις πιο πάνω αναφορές, προβάλλεται video το οποίο παρουσιάζει μια γυναίκα δεμένη πάνω σε ένα δέντρο και αρκετό κόσμο γύρω της να παρακολουθεί. Ένας ηλικιωμένος άντρας την κρατάει από τα μαλλιά και της δίνει μια δυνατή γροθιά στο πρόσωπο, παρασύροντας το κεφάλι της στη φορά της γροθιάς του. Μετά της κτυπάει το κεφάλι πάνω στο δέντρο. **Η εν λόγω σκηνή επαναλαμβάνεται στο ρεπορτάζ άλλες δυο φορές.**

Σε επόμενη σκηνή, η γυναίκα εμφανίζεται με τα χέρια δεμένα πισθάγκωνα, ενώ σε επόμενο πλάνο ένας άντρας σχηματίζει στο πρόσωπό της γραμμές,

χρησιμοποιώντας άσπρη μπογιά. Το video τελειώνει με πλάνο, στο οποίο μια άλλη ηλικιωμένη γυναίκα κτυπά με μια σκούπα τη δεμένη γυναίκα.

Κλείνοντας το ρεπορτάζ, η παρουσιάστρια σχολιάζει ως εξής:
«Παρακολουθήσαμε εικόνες που δυστυχώς ενοχλούν».

Με επιστολή του ημερομ. **25.9.2008** ο Γενικός Διευθυντής του σταθμού κ. Θέμης Θεμιστοκλέους ανέφερε τα ακόλουθα:

«Αναφέρομαι στην επιστολή σας με αρ. φακ. 67/2008(68) και ημερομηνία 8 Σεπτεμβρίου και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1. Βασική αρχή για το ΡΙΚ και ειδικότερα για το Τμήμα Ειδήσεων και Επικαίρων είναι η πιστή εφαρμογή του άρθρου 19(5) του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Νόμου και προς τούτο έχουν εκδοθεί σαφείς οδηγίες προς το δημοσιογραφικό προσωπικό. Σε γενικές γραμμές φρονώ ότι οι οδηγίες ακολουθούνται πιστά.*
- 2. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, και κατά παράβαση των οδηγιών, η αναγκαία προειδοποίηση προς το κοινό ακολούθησε τη μετάδοση του ρεπορτάζ αντί να προηγηθεί της μετάδοσης και μάλιστα κατά τρόπο που να έδινε την ευκαιρία έγκαιρης απομάκρυνσης των τυχόν επηρεαζομένων.*
- 3. Ανεξάρτητα από το σημείο 2 πιο πάνω, θέλω να σημειώσω ότι όχι μόνο το ΡΙΚ αλλά και πολλοί άλλοι τηλεοπτικοί σταθμοί στην Ελλάδα, την υπόλοιπη Ευρώπη και άλλες περιοχές μετέδωσαν το ίδιο ρεπορτάζ, και μάλιστα με μεγαλύτερη διάρκεια, χωρίς να υπάρξουν αντιδράσεις και χωρίς να βρεθούν υπό κατηγορία από εποπτικές αρχές. Παρακαλώ τούτο να ληφθεί υπόψη και να αποτελέσει και θέμα προς προβληματισμό, γιατί και ανάμεσα στο δημοσιογραφικό κόσμο συζητείται το κατά πόσο ρυθμιστικές αρχές τείνουν,*

με ενέργειες και αποφάσεις τους, να καταστήσουν την ενημέρωση «ιεραποστολική».

Εν κατακλείδι, σας πληροφορώ ότι έχουν δοθεί και πάλι οι αναγκαίες οδηγίες στο προσωπικό του τμήματος ειδήσεων και επικαίρων για τήρηση των σχετικών οδηγιών σε σχέση με τη μετάδοση ρεπορτάζ που περιέχουν σκηνές βίας».

Σημειώνεται ότι ο σταθμός δεν εξέφρασε την επιθυμία να παραστεί κατά την εκδίκαση της υπόθεσης.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων και των γραπτών εξηγήσεων του σταθμού και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του σχετικού ψηφιακού δίσκου, που περιλαμβάνει τη μετάδοση του συγκεκριμένου ρεπορτάζ, κρίνουμε ότι:

Στις **30.3.2008**, μεταξύ των ωρών **20:00 – 21:15**, ο σταθμός μετέδωσε ρεπορτάζ στο Κεντρικό Δελτίο ειδήσεων αναφορικά με **το ξυλοδαρμό γυναίκας στην Ινδία**, κατά την διάρκεια του οποίου προβλήθηκαν **σκηνές αδικαιολόγητης βίας, οι οποίες ήτο ενδεχόμενο να βλάψουν σοβαρά την πνευματική και/ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, χωρίς προηγουμένως ο σταθμός να λάβει κατάλληλα μέτρα**, περιλαμβανομένης της ακουστικής προειδοποίησης ή της προβολής ανάλογου οπτικού συμβόλου καθ' όλη τη διάρκειά τους, της επιλογής κατάλληλου χρόνου για τη μετάδοσή τους ή άλλων μέτρων τεχνικής φύσης, ώστε να διασφαλίζει ότι οι ανήλικοι δε βλέπουν ή ακούν, κατά παράβαση του **άρθρου 19(5)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ.300 Α (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) (Τα γεγονότα του υποστοιχείου εκτίθενται στις σελίδες 3 και 4 της απόφασης).

Η Αρχή σημειώνει ότι τα πλάνα που προβλήθηκαν ήταν ιδιαίτερα έντονα και επαναλαμβανόμενα, ενώ ο σταθμός δεν μερίμνησε ώστε να τα αλλοιώσει με

μέτρα τεχνικής φύσης, προστατεύοντας έτσι τους τηλεθεατές. Επιπλέον, η Αρχή υπογραμμίζει ότι η μετάδοση ειδήσεων δεν είναι απαραίτητο να συνοδεύεται από οπτικό υλικό και μάλιστα επαναλαμβανόμενων βίαιων σκηνών. Περαιτέρω, η μη ύπαρξη προειδοποίησης αφαιρούσε από τον ενήλικα γονιό ή κηδεμόνα το δικαίωμα να αποφασίσει αν το παιδί μπορεί ή όχι να παρακολουθήσει τις συγκεκριμένες σκηνές.

Οι τηλεοπτικοί σταθμοί επιβάλλεται να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στα προγράμματα που μεταδίδουν κυρίως τις ώρες που παρακολουθούν ανήλικοι, προκειμένου να μη στιγματίσουν ανεπανόρθωτα την παιδική ψυχή και να διοχετεύσουν τη βία ως μια συνήθη «κοινωνική» πρακτική στο υποσυνείδητο του παιδιού.

Η επίδραση της τηλεοπτικής βίας στην παιδική ψυχολογία και ανάπτυξη είναι ένα ζήτημα που έχει απασχολήσει πολλούς επιστήμονες ανά τον κόσμο και υπήρξε το αντικείμενο πολλών ερευνών:

- Η πρώτη μελέτη που διεξήγαγαν οι Λέοναρντ Έρον και Ρόουελ Χιούζμαν του Ινστιτούτου Κοινωνικών Ερευνών του Πανεπιστημίου του Μίσιγκαν των ΗΠΑ το 1960 σε παιδιά που μεγάλωναν στη Νέα Υόρκη έδειξε ότι η ποσότητα βίας που παρακολουθούν παιδιά στη τηλεόραση στα 8 τους χρόνια σχετίζεται με την επιθετικότητα που εκφράζουν μια δεκαετία αργότερα και με τη σοβαρότητα των εγκληματικών πράξεων που διαπράττουν 22 χρόνια αργότερα, στα 30 τους. Οι μελέτες που ακολούθησαν επιβεβαιώνουν την πρώτη. (*«Ελευθεροτυπία» 9.1.2007*).
- Πριν από δυο χρόνια έρευνα του Πανεπιστημίου του Μπέρμιγχαμ της Βρετανίας προειδοποιούσε τους γονείς να προφυλάσσουν τους μικρούς τηλεθεατές από τις βίαιες σκηνές της μικρής οθόνης. Η έρευνα κατέδειξε ότι η κατανάλωση εικόνων φρίκης και βίας, η «παθητική τηλεθέαση» βίαιου περιεχομένου (τηλεόραση) όσο και η «αμφίδρομη»

(βιντεοπαιχνίδια) επηρεάζουν σημαντικά τα συναισθήματα των παιδιών και αυξάνει την πιθανότητα να αναπτύξουν επιθετικότητα. («Ελευθεροτυπία» 9.1.2007).

- Σχέση μεταξύ επιθετικότητας και τηλεθέασης κατέδειξε έρευνα του Κέντρου Ερευνών και Ανάπτυξης του Intercollege Κύπρου με αντιπροσωπευτικό δείγμα 400 μαθητές – μαθήτριες σε 12 γυμνάσια και 12 δημοτικά σχολεία σε παγκύπρια βάση. Κατεδείχθη ότι τα παιδιά που παρακολουθούν περισσότερες από 1 – 2 ώρες τηλεόραση την ημέρα είναι πιο επιθετικά από εκείνα που βλέπουν λιγότερη τηλεόραση. Επίσης, τα παιδιά που παρακολουθούν τηλεοπτικά προγράμματα σε προχωρημένες ζώνες ενηλίκων (μετά τις 8μ.μ. και, ακόμα περισσότερο, μετά τις 11.00μ.μ.), καθώς και εκείνα που παρακολουθούν προγράμματα με βία, είναι πιο επιθετικά από εκείνα που παρακολουθούν ψυχαγωγικά και άλλα μη – βίαια προγράμματα, στις πρώτες απογευματινές και βραδινές ζώνες (*Πρακτικά Συμποσίου για την Τηλεοπτική Βία, 12.10.2002 Πανεπιστήμιο Κύπρου*).
- Βάσει των διαφόρων ερευνών έχουν διατυπωθεί και διάφορες θεωρίες, οι πλείστες από τις οποίες χαρακτηρίζουν τις επιδράσεις της βίας που προβάλλεται από τα ΜΜΕ ως καταστροφικές. Σύμφωνα με σχετική παρέμβαση / εισήγηση του Δρ. Χρυσάνθου Χρυσάνθου (Διδάκτορα Κοινωνιολογίας του Τμήματος Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κύπρου με ειδίκευση στα ΜΜΕ) στο Συμπόσιο για την Τηλεοπτική Βία (*12.10.2002 Πανεπιστήμιο Κύπρου*) ορισμένοι επιστήμονες έδωσαν άφεση αμαρτιών στη βία από τα ΜΜΕ, στηριζόμενοι στην **Αριστοτελική κάθαρση (the katharsis theory)**. Κατά τον Αριστοτέλη η τραγωδία λειτουργεί εξαγνιστικά για τον θεατή. Για τον ίδιο λόγο σύμφωνα με τους υποστηρικτές αυτής της θεωρίας, η φανταστική τέλεση πράξεων βίας κατευνάζει τις βίαιες τάσεις και αποτρέπει την πραγματοποίησή τους. Για να αποδείξει αυτή την υπόθεση ο Feshbach (1971) πραγματοποίησε μια έρευνα με τη συμμετοχή φοιτητών. Όπως διαπιστώθηκε από την έρευνα, η

επιθετικότητα των φοιτητών αυτών εκτονώθηκε μετά την παρακολούθηση αγώνα μποξ από την τηλεόραση. Η θεωρία αυτή συγκεντρώνει πολύ μικρή υποστήριξη ανάμεσα στους ερευνητές (Παπαθανασόπουλος, 1997). Στον αντίποδα βρίσκεται η **θεωρία της διέγερσης (the stimulation theory)**. Αυτή υποστηρίζει ότι η παρακολούθηση σκηνών βίας από τα ΜΜΕ ερεθίζει την επιθετικότητα του ατόμου και οδηγεί στη μίμηση πράξεων βίας. Ο πρώτος που έκανε αναφορά σε αυτό το φαινόμενο ήταν ο Dollard (1939) ο οποίος το απέδωσε στην απογοήτευση, δηλαδή την ψυχική κατάσταση, στην οποία περιέρχεται το άτομο όταν δεν πραγματώνονται οι προσδοκίες του. Το πόρισμα αυτό στηρίζουν και οι έρευνες του Berkowitz (1970). Κατά τη **θεωρία της μάθησης (the learning theory)** οι παρενέργειες των ΜΜΕ έγκεινται στο ότι εμφυσούν στο κοινό, κυρίως στους νέους και τα παιδιά, βίαια πρότυπα συμπεριφοράς. Αυτά τα πρότυπα παραμένουν στον ψυχικό κόσμο τους, χωρίς να εκδηλώνονται αμέσως, δηλαδή βρίσκονται σε λανθάνουσα κατάσταση. **Ένα ερέθισμα, όπως η παρακολούθηση σκηνών βίας, είναι δυνατόν να ενεργοποιήσει αυτά τα πρότυπα και να εξωθήσει σε βίαιη συμπεριφορά.** Στις έρευνες του ο Bandura (1963) διαπίστωσε ότι οι θεατές έχουν την τάση να μιμούνται περισσότερο τη βίαιη πράξη που επιβραβεύεται στη μικρή οθόνη, παρά εκείνη που τιμωρείται. Από μια άλλη άποψη, η **επαναλαμβανόμενη κατά κόρον παρακολούθηση σκηνών βίας κάμπει τις αντιστάσεις του θεατή, ο οποίος εκλαμβάνει τη βίαιη συμπεριφορά ως απόλυτα φυσιολογική, ακόμη και στην πραγματική ζωή.** Αυτή είναι η εξήγηση που δίνει η **θεωρία του εθισμού (the habituation theory)**. Από τη γνωστή πολύχρονη έρευνα του Belson (1978) διαφαίνεται ότι παρατηρούνται αλλαγές στη συμπεριφορά του ατόμου, το οποίο εκτίθεται παρατεταμένα στα μηνύματα βίας από την τηλεόραση. Σε μια εξίσου πολυετή έρευνά της η Siegel (1982) παρατήρησε ότι τα ίδια τα άτομα δεν συνειδητοποιούν τις αλλαγές στη συμπεριφορά των ατόμων

μετά από εκτεταμένη παρακολούθηση βίαιων τηλεοπτικών προγραμμάτων.

Όσον αφορά στον ισχυρισμό του σταθμού ότι *«όχι μόνο το ΡΙΚ και πολλοί άλλοι τηλεοπτικοί σταθμοί στην Ελλάδα, την υπόλοιπη Ευρώπη και άλλες περιοχές μετέδωσαν το ίδιο ρεπορτάζ, και μάλιστα με μεγαλύτερη διάρκεια, χωρίς να υπάρξουν αντιδράσεις και χωρίς να βρεθούν υπό κατηγορία από εποπτικές αρχές»* η Αρχή επισημαίνει ότι οι όποιες ισχυριζόμενες αποφάσεις / ενέργειες από άλλες ρυθμιστικές αρχές σε καμία περίπτωση δεν είναι δεσμευτικές για την Αρχή, καθώς ο Νομοθέτης έχει θεσπίσει τη νομοθεσία που διέπει την Ραδιοτηλεόραση στην Κύπρο, έχοντας υπόψη την Κυπριακή πραγματικότητα.

Η προστασία των ανηλίκων αποτελεί πρωταρχική μέριμνα όλων σήμερα. Τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και το Συμβούλιο της Ευρώπης προωθούν ψηφίσματα, οδηγίες και αποφάσεις με στόχο να προστατεύσουν τα παιδιά.

Στην Κυπριακή νομοθεσία, ο νομοθέτης θέλοντας να προστατεύσει τα παιδιά από προγράμματα μη κατάλληλα για παρακολούθηση, όπως προγράμματα που περιέχουν σκηνές σωματικής ή ψυχολογικής βίας, ερωτικές σκηνές, σκηνές που ενδέχεται να βλάψουν ή να φοβίσουν τα παιδιά καθώς επίσης οπτικό, λεκτικό ή θεματολόγιο ακατάλληλο για ανηλίκους, θέτει περιορισμούς ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μπορούν να μεταδίδονται σε ώρες που παρακολουθούν και ανήλικοι και οι σταθμοί οφείλουν να σέβονται αυτούς τους περιορισμούς.

Εν όψει των ανωτέρω η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχει παράβαση του **άρθρου 19(5)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου κεφ. 300^A (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Η Αρχή σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ) έδωσε στο σταθμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί να προχωρήσει στην επιβολή της, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενης κύρωσης.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στο σταθμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση της παράβασης για σκοπούς επιβολής κύρωσης.

Η Αρχή καλεί το σταθμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις εισηγήσεις και απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κύρωσης μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από τη λήψη της παρούσας. Σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κύρωσης.

(Ν. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ**(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 67/2008(68))****ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ
ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ «ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΥΠΡΟΥ
(Κανάλι Ρ.Ι.Κ. ΕΝΑ) »****Ημερομηνία Απόφασης: 10 Φεβρουαρίου, 2010**

Ενώπιον: κ.κ. Νίκου Παπαϊωάννου, Προέδρου, Ανδρέα Ιωάννου, Αντιπροέδρου, Άντρου Μιχαηλίδη, Μαίρης Κουτσελίνη, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Μαρίας Δωρίτη, και Άλεξ Ευθυβούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **2 Σεπτεμβρίου 2009** η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχει παράβαση του **άρθρου 19(5)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου, Κεφ. 300^A (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Το πιο πάνω άρθρο αναφέρει:

19.-(5) Το ίδρυμα διασφαλίζει ότι η δημόσια ραδιοτηλεοπτική υπηρεσία που παρέχει δεν περιλαμβάνει προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές αδικαιολόγητης βίας.

Νοείται ότι το Ίδρυμα δύναται να μεταδίδει τέτοια προγράμματα αφού προηγουμένως λάβει κατάλληλα μέτρα, περιλαμβανομένης της ακουστικής προειδοποίησης ή της προβολής του ανάλογου οπτικού συμβόλου καθ' όλη τη

διάρκεια τους, της επιλογής κατάλληλου χρόνου για τη μετάδοση τους ή άλλων μέτρων τεχνικής φύσης, ώστε να διασφαλίζει, ότι οι ανήλικοι δε βλέπουν ή ακούουν, κατά κανόνα ή συστηματικά, τις εκπομπές αυτές.

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)**, είχε δώσει στο σταθμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορούσε να προχωρήσει στην επιβολή της, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενης κύρωσης.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στο σταθμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση της παράβασης για σκοπούς επιβολής κύρωσης.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομηνίας **17.11.2009** κάλεσε τον σταθμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις εισηγήσεις και απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κύρωσης μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από τη λήψη της επιστολής. Τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δεν ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στην επιβολή κύρωσης.

Ο σταθμός με επιστολή του Γενικού Διευθυντή του κ. Θέμη Θεμιστοκλέους ημερομ. **25.11.2009** ανέφερε τα εξής:

«Αναφέρομαι στην επιστολή σας με αρ. φακ. 67/2008(68) ημερομηνίας 17 Νοεμβρίου 2009 και σας πληροφορώ ότι επί της ουσίας του θέματος το ΡΙΚ δεν έχει οτιδήποτε να προσθέσει.

Επειδή στην επιστολή σας αναφέρεται ότι η Αρχή δίνει στο ΡΙΚ άλλη μια ευκαιρία να ακουστεί, σας πληροφορώ ότι είναι στη διάθεση σας ο Διευθυντής Ειδήσεων και Επικαιρών κος Γιάννης Καρεκλάς και μπορεί να προσέλθει εάν προσκληθεί για να εκφράσει και προφορικόως τις θέσεις και απόψεις του ΡΙΚ».

Η Αρχή με επιστολή της ημερομηνίας **29.1.2010** κάλεσε τον σταθμό όπως εμφανιστεί στη συνεδρία της ημερομ. 10.2.2010, στις 16:15, για σκοπούς επιβολής κύρωσης στην υπόθεση 67/2008(68).

Κατά την ενώπιον της Αρχής ακροαματική διαδικασία, παρέστη εκ μέρους του σταθμού ο Διευθυντής Ειδήσεων και Επικαίρων του σταθμού κ. Γιάννης Καρεκλάς.

Στις προφορικές του εξηγήσεις ενώπιον της Αρχής ο κ. Καρεκλάς ισχυρίστηκε ότι το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου σέβεται και εφαρμόζει το Νόμο και ειδικότερα στις περιπτώσεις των Δελτίων Ειδήσεων, όπου αφαιρεί τις σκηνές βίας, ακόμα κι αν πρόκειται για την ουσία του θέματος και προβαίνει σε σχετική προειδοποίηση για το θέμα που θα ακολουθήσει με προειδοποιητική αναφορά πολύ νωρίτερα από την προβολή του.

Σχετικά με την υπό αναφορά υπόθεση, ο κ. Καρεκλάς ισχυρίστηκε ότι τη συγκεκριμένη μέρα έτυχε να διαφύγει η προειδοποίηση και να μπει στο τέλος του θέματος, χωρίς ωστόσο ουδεμία πρόθεση παράβασης του Νόμου.

Ο κ. Καρεκλάς ισχυρίστηκε επίσης ότι το άρθρο 19(5) του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου, Κεφ. 300^A (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) αναφέρεται σε «προγράμματα» και ως εκ τούτου δεν μπορεί να περιληφθεί σε αυτήν την κατηγορία το Δελτίο Ειδήσεων, το οποίο, όπως είπε, δεν είναι πρόγραμμα, είναι ενημέρωση. Ο κ. Καρεκλάς υποστήριξε ότι το τι παρακολουθούν τα παιδιά είναι ευθύνη των γονιών, ενώ δήλωσε ότι κατά κανόνα οι ανήλικοι δεν παρακολουθούν Δελτία Ειδήσεων. Ανέφερε παράλληλα, ότι δεν έχει ακούσει ο ίδιος να έχει πληγεί ο ψυχικός κόσμος κάποιου από την προβολή τέτοιων σκηνών, προσθέτοντας ότι τέτοιες σκηνές μεταδόθηκαν από όλα τα ευρωπαϊκά κανάλια, ενώ το ΡΙΚ επενέβηκε και έκοψε κάποιες από αυτές. Ο κ. Καρεκλάς ισχυρίστηκε ότι οι θεωρίες στις οποίες αναφέρεται η Αρχή στην απόφασή της ημερομ. 2.9.2009 έχουν

αντιφάσεις, ενώ υπάρχουν, είτε και άλλες θεωρίες που υποστηρίζουν διαφορετικές απόψεις. Ο κ. Καρεκλάς αναφέρθηκε ακόμη στην επισήμανση της Αρχής στην απόφασή της ημερομ. 2.9.2009 ότι *«οι όποιες ισχυριζόμενες αποφάσεις / ενέργειες από άλλες ρυθμιστικές αρχές σε καμία περίπτωση δεν είναι δεσμευτικές για εκείνη, καθώς ο Νομοθέτης έχει θεσπίσει τη νομοθεσία που διέπει την Ραδιοτηλεόραση στην Κύπρο, έχοντας υπόψη την Κυπριακή πραγματικότητα»*, εκφράζοντας το ερώτημα κατά πόσο ενέργειες που επιτρέπονται δια Νόμου, όπως για παράδειγμα ο λιθοβολισμός στην Σαουδική Αραβία αυτού που έκλεψε, θα πρέπει να είναι πάντα αποδεκτές.

Τέλος, ο κ. Καρεκλάς, υποστηρίζοντας την ανάγκη για ενημέρωση και δημοσιογραφική ελευθερία, επανέλαβε ότι το ΡΙΚ εργάζεται καλόπιστα, έχει διαφορετική αποστολή από τα ιδιωτικά κανάλια και αντιμετωπίζει με ιδιαίτερη ευαισθησία θέματα όπως η βία.

Αναφορικά με τον ισχυρισμούς του κ. Καρεκλά, η Αρχή αναφέρει τα εξής:

Η Αρχή δεν δέχεται τον ισχυρισμό ότι τα Δελτία Ειδήσεων είναι ενημέρωση και δεν είναι προγράμματα. «Η παροχή πληροφόρησης», όπως εξηγεί την έννοια «ενημέρωση» το Λεξικό Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Γ. Μπαμπινιώτη, χρειάζεται ένα αγωγό για να φτάσει στον τηλεθεατή και αυτός ο αγωγός δεν είναι άλλος από το πρόγραμμα / εκπομπή (*«εκπομπή»* στο Λεξικό Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Γ. Μπαμπινιώτη είναι μεταξύ άλλων *«το τηλεοπτικό ή ραδιοφωνικό πρόγραμμα - * η υπογράμμιση δική μας*). Εξάλλου, ο Νομοθέτης αναφέρεται ρητά σε ενημερωτικές εκπομπές / προγράμματα, μεταξύ άλλων και στον ορισμό της «δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας» στον περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμο, Κεφ. 300^A (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), όπου αναφέρονται τα εξής: *«δημόσια ραδιοτηλεοπτική υπηρεσία σημαίνει τη δημόσια ραδιοτηλεοπτική υπηρεσία στις ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές μεταδόσεις, η οποία αποτελεί υπηρεσία γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος που ανταποκρίνεται άμεσα στις δημοκρατικές,*

κοινωνικές και πολιτιστικές ανάγκες της κυπριακής κοινωνίας και στην ανάγκη να διασφαλιστεί ο πλουραλισμός, μεταξύ άλλων, των πολιτισμικών και γλωσσικών διαφορών στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και περιλαμβάνει την παροχή μιας ισορροπημένης δέσμης υπηρεσιών, που αποτελείται από ενημερωτικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές εκπομπές (*η υπογράμμιση δική μας)...». Ομοίως και στην πρόνοια επί της χορηγίας προγράμματος, στο άρθρο 17Γ του προαναφερθέντος Νόμου, όπου ο Νομοθέτης αναφερόμενος στο για ποια προγράμματα δύναται το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου να λαμβάνει χορηγία, αναφέρεται και στα Δελτία Ειδήσεων ως εξής: «*το Ίδρυμα δύναται να λαμβάνει χορηγία για ραδιοτηλεοπτικά προγράμματα ή εκπομπές εφόσον πληρούνται οι πιο κάτω προϋποθέσεις: (3) Τα δελτία ειδήσεων και οι πολιτικές ενημερωτικές εκπομπές δεν μπορεί να αποτελούν αντικείμενο χορηγίας*».

Αναφορικά με την παρατήρηση του κ. Καρεκλά ότι οι ανήλικοι δεν παρακολουθούν Δελτία Ειδήσεων, η Αρχή υπογραμμίζει ότι η Νομοθεσία δεν κάνει διακρίσεις, ανάλογα με το είδος της εκπομπής. Τα Δελτία Ειδήσεων προβάλλονται σε ώρες κατά τις οποίες οι ανήλικοι συστηματικά παρακολουθούν τηλεόραση και διέπονται από τις πρόνοιες της υφιστάμενης νομοθεσίας, με όλους τους περιορισμούς που αυτή θέτει. Περαιτέρω, γίνεται ιδιαίτερη μνεία και επιβάλλονται αυστηρότερες νομοθετικές ρυθμίσεις αναφορικά με τη μετάδοση των Δελτίων Ειδήσεων.

Όσον αφορά στον ισχυρισμό ότι το τι παρακολουθούν τα παιδιά είναι ευθύνη των γονιών, είναι σαφές ότι ο Νομοθέτης έχει ήδη απονείμει ευθύνη και στους ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς, βάζοντας περιορισμούς στα προγράμματα που μπορούν να προβληθούν σε ώρες που παρακολουθούν και ανήλικοι. Η Αρχή επισημαίνει επομένως ότι οι σταθμοί έχουν ευθύνη έναντι των ανηλίκων τηλεθεατών και δεν υπάρχει δικαιολογία για τους παγκύπριους τηλεοπτικούς σταθμούς που εκπέμπουν καθημερινά και επί εικοσιτετραώρου βάσεως στο σπίτι της κυπριακής οικογένειας και πολύ περισσότερο για τη δημόσια

ραδιοτηλεοπτική υπηρεσία κοινωνικής αποστολής όπως το ΡΙΚ, να αναπαράγουν τη βία.

Έχουμε επανειλημμένα τονίσει την υποχρέωση των σταθμών να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στα προγράμματα που μεταδίδουν κυρίως τις ώρες που παρακολουθούν οι ανήλικοι, προκειμένου να μη στιγματίσουν ανεπανόρθωτα την παιδική ψυχή και να διοχετεύσουν τη βία ως μια συνήθη «κοινωνική» πρακτική στο υποσυνείδητο του παιδιού. Εν πάση περιπτώσει, ακόμα κι αν δεχτούμε ότι και οι γονείς έχουν ευθύνη, η μη ύπαρξη προειδοποίησης αφαιρούσε από τον ενήλικα γονιό ή κηδεμόνα το δικαίωμα να αποφασίσει αν το παιδί μπορεί ή όχι να παρακολουθήσει τις συγκεκριμένες σκηνές.

Σε σχέση με τον ισχυρισμό ότι τέτοιες σκηνές μεταδόθηκαν από όλα τα ευρωπαϊκά κανάλια, ενώ το ΡΙΚ επενέβηκε και έκοψε κάποιες από αυτές, η Αρχή αφενός χαιρετίζει τη στάση του σταθμού, αφετέρου έχει να παρατηρήσει ότι η πρακτική άλλων ευρωπαϊκών καναλιών δεν αποτελεί πανάκεια ή ελαφρυντικό για την προβολή χωρίς προειδοποίηση σκηνών, οι οποίες είναι ακατάλληλες για ανηλίκους.

Ως προς τους ισχυρισμούς του κ. Καρεκλά περί αντιφάσεων των ερευνών που επικαλείται η Αρχή, καθώς και ύπαρξη άλλων θεωριών που υποστηρίζουν διαφορετικές απόψεις, η Αρχή επαναλαμβάνει ότι η επίδραση της τηλεοπτικής βίας στους τηλεθεατές και δη στους ανήλικους τηλεθεατές είναι τεκμηριωμένη ερευνητικά και ότι το ζήτημα απασχολεί πολλούς επιστήμονες ανά τον κόσμο και όχι μόνο στην Κύπρο και υπήρξε το αντικείμενο πολλών ερευνών. Έρευνες για τις οποίες οι Λειτουργοί και η Αρχή συνεχώς ενημερώνονται.

Τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και ιδιαίτερα η τηλεόραση ασκούν σημαντική επίδραση στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των παιδιών, τα οποία δεν είναι έτοιμα να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά όσα λαμβάνουν από τα Μέσα. Πρόκειται για την πιο ευπαθή κατηγορία στις τηλεοπτικές απεικονίσεις. Κι

αυτό, γιατί τα παιδιά πολύ συχνά αντιλαμβάνονται τον κόσμο μέσα από αυτές τις απεικονίσεις της τηλεόρασης. Πολυάριθμες έρευνες καταδεικνύουν το σημαντικό ρόλο που κατέχει η τηλεόραση στη ζωή των παιδιών (Livingston & Bovill, 1999) και την επίδραση που έχει στην κοινωνική τους συμπεριφορά, αφού αποτελεί εργαλείο για ερμηνεία και κατανόηση της κοινωνίας και διαμορφώνει τη συνείδηση και την εμπειρία τους (Pine & Nash, 2002). Η επιρροή που μπορεί να ασκήσει στα παιδιά η τηλεόραση είναι από τα θέματα που έχουν μελετηθεί περισσότερο στις κοινωνικές επιστήμες (Bertrand, 2003: 37). Ορισμένες «δίοδοι» που χρησιμοποιούνται στην καθημερινή ζωή της τηλεόρασης είναι πιθανό να παρέχουν ένα χρήσιμο μέσο για τη διαμόρφωση των δράσεών τους (Παπαθανασόπουλος, 1999: 36).

Οι πλείστες έρευνες που αφορούν τις επιδράσεις της τηλεόρασης στους ανηλίκους καταδεικνύει συνάφεια μεταξύ τηλεθέασης και εκδήλωσης βίαιης συμπεριφοράς. Τα παιδιά έχουν την τάση να μιμούνται τους χαρακτήρες που βλέπουν στην τηλεόραση (Josephson 1996) και την επιθετική τους συμπεριφορά (Bandura, Singer, 1961; Greenford, 1988), θεωρώντας την φαινόμενο αποδεκτό από την κοινωνία (Σεραφετινίδου, 1987). Επιτόπια έρευνα του Κέντρου Ερευνών και Ανάπτυξης του Intercollege Κύπρου επίσης κατέδειξε σχέση μεταξύ επιθετικότητας και τηλεθέασης. Συγκεκριμένα, στα συμπεράσματα αναφέρεται ότι τα παιδιά που παρακολουθούν περισσότερες από 1 – 2 ώρες τηλεόραση την ημέρα είναι πιο επιθετικά από εκείνα που βλέπουν λιγότερη τηλεόραση. Επιπλέον, τα παιδιά που παρακολουθούν τηλεοπτικά προγράμματα σε προχωρημένες ζώνες ενηλίκων (μετά τις 8μ.μ. και, ακόμα περισσότερο, μετά τις 11.00μ.μ.), καθώς και εκείνα που παρακολουθούν προγράμματα με βία, είναι πιο επιθετικά από εκείνα που παρακολουθούν ψυχαγωγικά και άλλα μη – βίαια προγράμματα, στις πρώτες απογευματινές και βραδινές ζώνες (Πρακτικά Συμποσίου για την Τηλεοπτική Βία, 12.10.2002 Πανεπιστήμιο Κύπρου).

Το αντικείμενο των επιδράσεων της τηλεόρασης στα παιδιά αποτέλεσε επίσης το θέμα διάφορων μεταερευνών. Όπως αναφέρει ο Χρυσάνθου (2009: 28) στο τελικό κείμενο των πορισμάτων του ερευνητικού προγράμματος «Ο ρόλος των γονέων στην προστασία των παιδιών από την τηλεοπτική βία» (ΣΤΟΠΒΙΑ) που διενεργήθηκε με τη συνεργασία του Πανεπιστημίου Κύπρου, του Πανεπιστημίου Frederick και του Center for Research and Education «Synthesis» και επιχορηγήθηκε από το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας: *Συνοψίζοντας τις πιο πρόσφατες έρευνες για το θέμα των επιδράσεων της βίας από τα ΜΜΕ στα παιδιά, ο C.A. Anderson και οι συνεργάτες του (2003) κατέληξαν στα ακόλουθα συμπεράσματα: α) Η βία των ΜΜΕ μπορεί να έχει άμεσες επιδράσεις σε διάφορες μορφές βίαιης συμπεριφοράς. β) Ολοένα και περισσότερες έρευνες τεκμηριώνουν την επίδραση της βίας των ΜΜΕ ως προς την επιθετικότητα εκ μέρους θεατών (περιλαμβανομένης και της βίας). γ) Οι σχετικές έρευνες, στις οποίες βασίζονται τα δύο προηγούμενα συμπεράσματα, έχουν διεξαχθεί με ένα ευρύ φάσμα μεθόδων, δειγμάτων και ειδών ΜΜΕ. δ) Για πολλά άτομα οι αρνητικές επιδράσεις της συνεχούς έκθεσης στη βία των ΜΜΕ κατά την παιδική ηλικία επεκτείνονται και μετά την ενηλικίωση, ακόμη κι αν δεν καταναλώνεται πλέον από τα άτομα η βία των ΜΜΕ. ε) Ακόμη και τα άτομα που κανονικά δεν έχουν αυξημένη επιθετικότητα επηρεάζονται αρνητικά με την έκθεσή τους στη βία των ΜΜΕ, τόσο σε βραχυπρόθεσμες καταστάσεις, όσο και σε μεγάλες χρονικές περιόδους.*

Αξιολογώντας αθροιστικά τα πορίσματα των ερευνών και τις θεωρίες περί των επιδράσεων της τηλεοπτικής βίας, θα μπορούσε να λεχθεί ότι αυτές οι επιδράσεις δεν είναι μονοσήμαντες, αλλά μπορούν να αποκωδικοποιούνται με διαφορετικούς τρόπους, γεγονός που μπορεί να επιφέρει διαφορετικές αλλαγές στη συμπεριφορά και τις αντιλήψεις των μικρών τηλεθεατών. Η μορφή των επιδράσεων της τηλεοπτικής βίας εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, όπως το μορφωτικό επίπεδο του δέκτη, τη ψυχο-κοινωνική του συγκρότηση, την προδιάθεσή του, τις προγενέστερες εμπειρίες του κ.λπ.. Άρα τα παιδιά που δεν έχουν εμπειρίες, είναι πιο ευάλωτα στις επιδράσεις από τα μηνύματα που

εκπέμπονται από τις τηλεοπτικές σκηνές βίας. Αν π.χ. η βία επί της οθόνης επιβραβεύεται, τότε εξάγεται φυσιολογικά το μήνυμα για άσκηση ανάλογης βίας και στην πραγματική ζωή, ενώ αν τιμωρείται, τότε αυτό λειτουργεί αποτρεπτικά (Χρυσάνθου, 2009: 28-29).

Εξαιτίας της ύπαρξης αρνητικών επιδράσεων, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, αναδεικνύεται από το σύνολο των επιστημονικών ερευνών η ανάγκη για «προστασία των ανηλίκων» από τις επιδράσεις της τηλεοπτικής βίας (Χρυσάνθου, 2009: 166; Anderson et al, 2003; Buckingham, 1998; Comstock, 1978; Guerra, 1990; Josephson, 1995; Livingstone, 1996 κ.ά.).

Γι αυτό ακριβώς και η Αρχή κάνει ιδιαίτερη μνεία στους ανήλικους τηλεθεατές γιατί δεν μπορούμε να παραβλέπουμε τις ιδιαιτερότητες των παιδιών. Αρχίζουν να βλέπουν τηλεόραση πολύ πριν κατανοήσουν πλήρως τις δυνάμεις που τη διέπουν, και συνήθως βρίσκονται σε μια ηλικία που οι έννοιες του «καλού» και του «κακού» είναι ασαφώς διαχωρισμένες στη συνείδησή τους (Παπαθανασόπουλος, 1999: 62).

Οι πιο πάνω διαπιστώσεις θεωρούμε ότι απαντούν και στον ισχυρισμό του κ. Καρεκλά ότι δεν έχει ακούσει ο ίδιος να έχει πληγεί ο ψυχικός κόσμος κάποιου από την προβολή τέτοιων σκηνών.

Όσον αφορά στο ερώτημα του κ. Καρεκλά κατά πόσο ενέργειες που επιτρέπονται δια Νόμου, όπως για παράδειγμα ο λιθοβολισμός στην Σαουδική Αραβία αυτού που έκλεψε, θα πρέπει να είναι πάντα αποδεκτές, η Αρχή κρίνει ότι τα αναφερόμενα δεν έχουν οποιαδήποτε σχέση με την υπόθεση που εξετάζει η Αρχή και δεν θεωρεί σκόπιμο να σχολιάσει.

Σε σχέση με την επισήμανση του κ. Καρεκλά ως προς την ανάγκη για ενημέρωση και δημοσιογραφική ελευθερία, η Αρχή σε καμία περίπτωση δεν ζητά τα ρεπορτάζ να αποσιλώνονται από οποιεσδήποτε σκληρές εικόνες ή

περιγραφές και δεν διαφωνεί με τη μετάδοση του συγκεκριμένου ρεπορτάζ, αλλά διαφωνεί με τον τρόπο μετάδοσής του, δηλαδή την επαναλαμβανόμενη προβολή ακατάλληλων σκηνών, χωρίς να προηγείται η ύπαρξη σαφούς προειδοποίησης.

Λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη της όλα τα ενώπιον της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των προφορικών εξηγήσεων του σταθμού, όπως έχουν εκφρασθεί από το Διευθυντή Ειδήσεων και Επικαίρων του σταθμού για σκοπούς επιβολής κύρωσης, την απολογία του σταθμού για τη διάπραξη της παράβασης, ως επίσης όμως τη σοβαρότητα της παράβασης, η Αρχή αποφασίζει να επιβάλει στο σταθμό το διοικητικό πρόστιμο των **€1500** για την παράβαση του **άρθρου 19(5)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου, Κεφ. 300^A (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) που έγινε στις **30.3.2008**.

Η Αρχή καλεί το σταθμό να είναι πιο προσεκτικός στο μέλλον, καθώς στην περίπτωση που τυχόν θα υποπέσει σε παρόμοιας φύσεως παράβαση, δε θα επιδείξει την ίδια επιείκεια.

Ο σταθμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το διοικητικό πρόστιμο των **€1500** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) μέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

(ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου